

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **L. A.**
státní příslušnost Pákistánská islámská republika
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-83/LE-VL12-VL16-PS-2021, ze dne 15. července 2021, ve věci zajištění

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce **Mgr. Ladislavu Bártovi**, advokátovi se sídlem v Ostravě, Purkyňova 787/6, se přiznává odměna za zastupování žalobce a náhrada

Shodu s prvopisem potvrzuje

hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč, které mu budou vyplaceny z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené rozhodnutí“) rozhodl žalovaný o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), a to do 29. 10. 2021.
2. Podle odůvodnění rozhodnutí vyšel žalovaný ze zjištění, že žalobce byl zadržen při policejní kontrole na dálnici A6 na parkovišti Ulrichsberg v Německu s tím, že na území Německa přijel z České republiky. Protože neměl oprávnění k pobytu v Německu, byl předán do České republiky, kde bylo lustrací zjištěno, že není oprávněn k pobytu na našem území a pobývá zde bez platného cestovního dokladu. Proto s ním bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění a pro účely realizace správního vyhoštění byl zajištěn. Žalovaný dále vyšel z výpovědi žalobce, který při podání vysvětlení dne 7. 7. 2021 uvedl, že z Pákistánu vycestoval před 2 roky z politických důvodů, nejdříve byl v Řecku, pak v Rumunsku, ze kterého vycestoval dne 4. 7. 2021, dne 5. 7. 2021 bylo jejich vozidlo kontrolováno v Německu, osádka byla zadržena a poté dne 6. 7. 2021 předána české policii. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí zdůraznil, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu až po zadržení policií, zajištění za účelem realizace vyhoštění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Z jeho výpovědi přitom nevyplynulo nic, co by mu bránilo v dřívějším podání žádosti. Žalovaný vyslovil domněnku, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet. Podle odůvodnění napadeného rozhodnutí nelze rovněž předpokládat, že by žalobce své jednání náhle změnil a respektoval zvláštní opatření podle zákona o azylu, jejichž uložení by tak podle žalovaného nebylo účinné. Žalovaný zdůraznil, že o neúčinnosti zvláštních opatření v případě žalobce svědčí nejen vědomé nerespektování právního řádu České republiky, ale také jeho zcela účelové jednání, kdy se mezinárodní ochrany začal domáhat teprve po svém zajištění, kdy se jeho vyhoštění stalo reálným.
3. Dne 17. 8. 2021 podal žalobce proti výše uvedenému rozhodnutí o zajištění žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), kterou doplnil o povinné náležitosti prostřednictvím ustanoveného zástupce dne 27. 8. 2021.
4. Žalobce v žalobě namítal, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s posouzením možného uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. S odkazem na článek 15 preambule směrnice Evropského Parlamentu a Rady číslo 2013/33/EU namítl, že zajištění žadatelů by mělo být možné pouze v jasně vymezených výjimečných případech stanovených touto směrnicí a v souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti, pokud jde o způsob i účel zajištění. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011 č. j. 1 As 132/2011 - 51 a ze dne 28. 3. 2012 č. j. 3 As 30/2011 - 57. Vzhledem k tomu, že zajištění představuje mimořádný a krajní prostředek, kterým

žalovaný zasahuje do ústavně zaručeného práva na osobní svobodu, mělo by být rozhodnutí o něm podle žalobce vyčerpávajícím způsobem odůvodněno. V případě žalobce se žalovaný správní orgán zabýval použitím mírnějších opatření stručně, bez jakéhokoliv náležitého odůvodnění, což je v nesouladu nejen s obecnými ustanoveními správního řádu, ale především se samotnou podstatou odůvodnění omezení osobní svobody, což by mělo být tou nejdůležitější částí rozhodnutí. Dále žalobce poukázal na skutečnost, že žalovaný správní orgán jenom rekapituluje pobytovou historii žalobce a konstatuje, že v jeho případě nemohou být účinně uplatněna mírnější donucovací opatření, aniž by svou úvahu podpořil dostatečnou argumentací, proč by k naplnění účelu zajištění nepostačovalo užití zvláštních opatření. Žalobce poukázal na to, že alternativou k zajištění je pobyt v otevřeném pobytovém středisku, kterou se však žalovaný rovněž nezabýval. Pokud by žalobce bydlel v pobytovém středisku, byl by plně k dispozici správním orgánům pro řízení o mezinárodní ochraně. Navíc podle žalobce samotný neoprávněný pobyt na území České republiky nemůže být bez dalšího považován za hlavní argument, který by odůvodnil izolaci od společnosti. Ohledně odůvodnění (ne)možnosti uložit zvláštní opatření odkázal žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soud č. j. 7 Azs 269/2016-21 ze dne 22. 12. 2016.

5. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a zopakoval důvody uvedené v napadeném rozhodnutí, pro které přistoupil k zajištění žalobce a pro které podle jeho názoru nelze upřednostnit zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu.
6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu, neboť žalobce nařízení jednání nenavrhl, naopak jeho zástupce výslovně uvedl, že nežádá o nařízení ústního jednání.
7. Ze správního spisu krajský soud předně zjistil, že žalobce byl dne 6. 7. 2021 předán policejnímu orgánu v rámci readmisní dohody mezi Spolkovou republikou Německo a Českou republikou. Dne 7. 7. 2021 s ním policejní orgán zahájil správní řízení o vyhoštění s odůvodněním, že pobýval na území České republiky bez platného oprávnění k pobytu a bez platného cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn. Téhož dne rozhodl odbor cizinecké policie o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona číslo 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Žalobce podal dne 7. 7. 2021 policejnímu orgánu vysvětlení, při kterém mimo jiné uvedl, že z Pákistánu odcestoval před 2 roky z politických důvodů, nejdříve byl v Řecku, pak cestoval do Rumunska. Dne 4. 7. 2021 odcestoval z Rumunska, chtěl se dostat do Německa, kde by požádal o azyl, protože jeho život v Pákistánu je ohrožen. Dne 5. 7. 2021 byli kontrolováni v Německu a následně předáni české policii. Na dotazy vyslyšajícího pak dále žalobce uvedl, že v České republice nikoho nezná ani jinde v Evropské unii, v Pákistánu žije jeho manželka a 6 dětí, do Pákistánu se vrátit nechce, pokud jej pustí, tak odjede do Itálie nebo Portugalska. K událostem v Pákistánu uvedl, že v roce 2018 podporoval kandidáta do národního shromáždění, ten prohrál a jeho protikandidát nyní vyhrožuje jemu i jeho rodině, která se ukrývá někde v Pákistánu. Následně žalobce podal dne 13. 7. 2021 žádost o mezinárodní ochranu.

8. Předmětem přezkumu ze strany krajského soudu je rozhodnutí o zajištění žalobce coby žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
9. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*
10. Podle § 47 odst. 1 zákona o azylu se zvláštním opatřením rozumí *rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.*
11. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu dále platí, že *ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.*
12. Úvodem je třeba zdůraznit, že zajištění, ať již podle zákona o pobytu cizinců nebo podle zákona o azylu, představuje krajní prostředek, jehož následkem je omezení nebo (v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění) zbavení osobní svobody cizince. Lze je použít pouze při splnění zákonných podmínek, v daném případě konkrétně těch, které jsou uvedeny v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění podle příslušného zákonného ustanovení má za cíl znemožnit zneužití zákona o azylu podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy).
13. V posuzované věci považuje krajský soud za podstatné, že žalobce nezpochybnil svou pobytovou historii popsanou v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podává se z ní, že žalobce odjel z Pákistánu před 2 roky, poté pobýval v Řecku a Rumunsku, ze kterého odjel dne 4. 7. 2019 směrem na Německo přes Českou republiku. Cestoval bez platného cestovního dokladu a bez oprávnění k pobytu v Německu, proto byl z Německa vrácen do České republiky, kde byl zadržen, protože ani k pobytu v České republice oprávnění neměl. Následně bylo zahájeno správní řízení o vyhoštění žalobce a žalobce byl současně rozhodnutím odboru cizinecké policie ze dne 7. 7. 2021 pro účely správního vyhoštění zajištěn. Teprve poté (konkrétně 13. 7. 2021) podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Za této situace se lze ve shodě se žalovaným domnívat, že tato žádost byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Pokud by vskutku byly důvodem odchodu žalobce ze země původu obavy z pronásledování nebo vážné újmy ve smyslu § 12 až § 14b zákona o azylu, pak je nelogické, že o mezinárodní ochranu požádal až po dvou letech od

opuštění země původu (žádná předchozí žádost o mezinárodní ochranu v jiné zemi se z obsahu správního spisu nepodává ani ji žalobce netvrdí).

14. Je pravdou, že mezi zákonné předpoklady zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu patří také nemožnost účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 47 téhož zákona. Právě proti nedostatečnému posouzení tohoto zákonného předpokladu směřují nosné žalobní námitky. Konkrétně žalobce vytýkal žalovanému, že se zabýval použitím mírnějších opatření stručně, bez jakéhokoli náležitého odůvodnění, svou úvahu o nemožnosti využití mírnějších opatření nepodpořil dostatečnou argumentací, proč by k naplnění účelu zajištění nepostačovalo užití zvláštních opatření. Žalobce by byl schopen se osobně hlásit ministerstvu nebo se zdržovat v pobytovém středisku.
15. Problematikou vztahu mezi důvody zajištění a možností uložení zvláštních opatření se správní soudy zabývají ve své rozhodovací praxi opakovaně. Ke vztahu § 46a odst. 1 písm. e) (důvody zajištění) a § 47 zákona o azylu (zvláštní opatření) Nejvyšší správní soud aktuálně judikuje v rozsudcích, které jsou dostupné na jeho webových stránkách (www.nssoud.cz), že při posouzení účinnosti zvláštních opatření nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo (viz rozsudek ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48). V rozsudku ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018 – 32, Nejvyšší správní soud nepovažoval za nesprávný postup, kdy žalovaný správní orgán zčásti ztotožnil důvody pro samotné zajištění s důvody vedoucími k závěru o nemožnosti uložení zvláštních opatření. Jakkoli nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější, než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění.
16. Volba zmíněných zvláštních opatření je totiž vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci těchto opatření a že jejich uložení je dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, ale také pro řízení o správním vyhoštění, resp. pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění. V přezkoumávané věci krajský soud souhlasí s tím, že jednání žalobce neskýtá reálný předpoklad, že by dodržoval uložená mírnější opatření. Sám žalobce při své výpovědi uvedl, že v případě propuštění odjede do Itálie nebo Portugalska a rozhodně nesouhlasil s návratem do Pákistánu. Ve spojení s okolnostmi jeho příjezdu do České republiky, potažmo do Německa, nelze vskutku předpokládat, že by žalobce v pobytovém středisku nebo kdekoli jinde vyčkával na výsledek správního řízení o jeho vyhoštění a o žádosti o mezinárodní ochranu a následně se dobrovolně podrobil výrokům rozhodnutí. Obavy z toho, že žalobce mírnější opatření podle § 47 zákona o azylu nebude respektovat, tak byly zcela namístě a odůvodňovaly jeho dočasné zajištění.
17. Krajský soud dodává, že je mu znám rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 269/2016-21 ze dne 22. 12. 2016, na který žalobce v doplnění žaloby poukazoval a nijak nezpochybňuje, že také v tomto případě je odůvodnění napadeného rozhodnutí ohledně (ne)možnosti uplatnění zvláštních opatření velice stručné a na hranici přezkoumatelnosti. Závěr o tom, zda odůvodnění rozhodnutí ještě obstojí či nikoliv však vždy závisí na individuálním posouzení konkrétního případu a v tomto případě jej krajský

soud shledal s přihlédnutím k obsahu spisu za ještě dostačující. Proto žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

18. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.
19. Žalobci byl usnesením krajského soudu ze dne 20. 8. 2021 ustanoven k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů Mgr. Ladislav Bárta, jehož odměnu a hotové výdaje hradí podle uvedeného zákonného ustanovení stát. Krajský soud ve třetím výroku přiznal zástupci žalobce odměnu za zastupování žalobce v tomto řízení ve výši určené podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za dva úkony právní služby (1.- první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a 2. - doplnění žaloby) po 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5 advokátního tarifu. Dále krajský soud přiznal zástupci žalobce paušální náhradu hotových výdajů za uvedené dva úkony ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč budou zástupci žalobce vyplaceny z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
20. V posledním výroku rozhodl krajský soud o tom, že Česká republika právo na náhradu nákladů řízení nemá, protože žalobce splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (což již bylo zohledněno při rozhodování o ustanovení zástupce) a žalovaný byl v řízení úspěšný, pročez ani jednomu z nich nelze podle § 60 odst. 4 s. ř. s. uložit povinnost k náhradě nákladů řízení placených státem.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 30. září 2021

JUDr. Martin Láníček
samosoudce